Stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 24.07.1975, sp. zn. Cpj 172/74, ECLI:CZ:NS:1975:CPJ.172.1974.1

Číslo: 30/1975

Právní věta: Po právní moci rozsudku o svěření nezletilého dítěte do pěstounské péče a po právní moci rozhodnutí okresního národního výboru o přiznání příspěvku na úhradu potřeb dítěte podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 50/1973 Sb. uloží soud rodičům, popřípadě jiným osobám povinným poskytovat výživné dítěti, jemuž se poskytuje příspěvek podle zákona o pěstounské péči, aby toto výživné poukazovali příslušnému okresnímu národnímu výboru (§ 16 zákona č. 50/1973 Sb.). Výživné pro nezletilé dítě, svěřené do pěstounské péče, musí být upraveno rozhodnutím soudu podle ustanovení zákona o rodině.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 24.07.1975

Spisová značka: Cpj 172/74

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Národní výbory, Pěstounská péče, Rozhodnutí jiných orgánů, Rozhodnutí soudu, Výživné, Výživné dítěte

Předpisy: 94/1963 Sb. § 86 99/1963 Sb. § 155
§ 159 50/1973 Sb. § 2
§ 16
§ 5
§ 7

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 30/1975 sb. rozh.

Po právní moci rozsudku o svěření nezletilého dítěte do pěstounské péče a po právní moci rozhodnutí okresního národního výboru o přiznání příspěvku na úhradu potřeb dítěte podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 50/1973 Sb. uloží soud rodičům, popřípadě jiným osobám povinným poskytovat výživné dítěti, jemuž se poskytuje příspěvek podle zákona o pěstounské péči, aby toto výživné poukazovali příslušnému okresnímu národnímu výboru (§ 16 zákona č. 50/1973 Sb.). Výživné pro nezletilé dítě, svěřené do pěstounské péče, musí být upraveno rozhodnutím soudu podle ustanovení zákona o rodině.

(Stanovisko občanskoprávního kolegia Nejvyššího soud ČSSR z 24. 7. 1975, Cpj 172/74)

Pěstounská péče vzniká první mocí rozsudku o svěření dítěte do pěstounské péče. Teprve právní mocí tohoto rozsudku vznikají mezi pěstounem a dítětem vztahy uvedené v ustanovení § 4 zákona č. 50/1973 Sb.; až po právní moci rozsudku rozhodne okresní národní výbor o příspěvku podle ustanovení § 5 zákona č. 50/1973 Sb., a to jen na žádost oprávněného, tj. pěstouna (§ 16 odst. 1 zákona č. 50/1973 Sb.). Příspěvek na úhradu potřeb dítěte náleží totiž jen tomu dítěti, které v pěstounské péči již je (srov. slova uvedená v ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 50/1973 Sb.: „dítěti v pěstounské péči náleží…“).

Předpokladem rozhodování okresního národního výboru o příspěvku podle ustanovení § 5 zákona č. 50/1973 Sb. je tedy jednak pravomocný rozsudek o svěření dítěte do pěstounské péče, jednak žádost oprávněného (§ 16 odst. 1 citovaného zákona). Teprve po přiznání tohoto příspěvku pravomocným rozhodnutím okresního národního výboru postupuje soud podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 50/1973 Sb. (srov. slova: „dítěti, kterému se poskytuje příspěvek podle tohoto zákona…“).

Odpovídá tedy znění a smyslu zákona, aby soudy rozhodovaly ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 50/1973 Sb. teprve po právní moci rozsudku o věření dítěte do pěstounské péče a po pravomocném rozhodnutí okresního národního výboru podle ustanovení § 5 odst. 1 a § 16 odst. 1 téhož zákona.

Jestliže však jde o nárok dítěte na výživné vůči pěstounovi (§ 5 odst. 4 zákona č. 50/1973 Sb.), ustanovení § 7 odst. 1 a 2 citovaného zákona neplatí (srov. § 7 odst. 3 téhož zákona).

Zákon o pěstounské péči nezměnil nic na vyživovací povinnosti rodičů, popřípadě jiných osoba, k nezletilým dětem podle třetí části zákona o rodině. Ustanovení § 7 zákona č. 50/1973 Sb. předpokládá určení výživného pro dítě svěřené do pěstounské péče rozhodnutím soudu. Jen v takovém případě může totiž soud uložit osobám k výživě povinným, aby výživné poukazovaly příslušnému okresnímu národnímu výboru (§ 7 odst. 1 zákona č. 50/1973 Sb.) a jen do výše poskytnutého příspěvku přechází nárok na toto výživné na stát (§ 7 odst. 2 citovaného zákona).

Je proto úkolem soudu, aby v souvislosti s rozhodováním podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 50/1973 Sb. zjistil, zda výživné pro dítě svěřené do pěstounské péče bylo soudem upraveno a zda toto výživné odpovídá ustanovením § 85 a § 96 odst. 1 zák. o rod.

Jestliže výživné pro nezletilé dítě dosud určeno nebylo (např. dítě bylo až do svěření do pěstounské péče ve výchově a výživě rodičů), soud zahájí po rozhodnutí okresního národního výboru o příspěvku na úhradu potřeb dítěte (§ 5 zákona č. 50/1973 Sb.) i bez návrhu (§ 81 odst. 1 o. s. ř.) řízení o určení výživného. V rozhodnutí, jímž určí rozsah vyživovací povinnosti k nezletilému dítěti, současně uloží osobám povinným k výživě, aby poukazovaly určené výživné příslušnému okresnímu národnímu výboru.

Jestliže již výživné pro nezletilé dítě určeno bylo (např. dítě bylo svěřeno do péče jiného občana podle ustanovení § 45 odst. 1 zák. o rod.), je třeba zjišťovat, zda nedošlo od posledního soudního rozhodnutí o výživném ke změně poměrů v odůvodněných potřebách dítěte nebo ve schopnostech a možnostech osob k výživě povinných.

Bude-li zjištěno, že ke změně poměrů v uvedených směrech došlo, upraví soud po zjištění všech rozhodných skutečností výživné podle ustanovení § 99 odst. 1 zák. o rod. (§ 163 odst. 2 o. s. ř.) a současně rozhodne, že osoby k výživě povinné budou poukazovat určené výživné příslušnému okresnímu národnímu výboru.

Zjistí-li soud, že ke změně poměrů nedošlo, uloží rovněž podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č.

50/1973 Sb. k výživě povinným osobám, aby výživné určené dřívějším soudním rozhodnutím poukazovaly příslušnému okresnímu národnímu výboru. 1)

1) Soud již v řízení o svěření dítěte do pěstounské péče poučí osoby i výživě dítěte povinné o tom, že od doby, od níž bude dítěti přiznán příspěvek podle ustanovení § 5 zákona č. 50/1973 Sb., budou povinny poukazovat toto výživné příslušnému okresnímu národnímu výboru (§ 7 odst. 1 a § 16 citovaného zákona). Soud je zároveň poučí, že předpokladem rozhodnutí okresního národního výboru o příspěvku (§ 5 zákona č. 50/1973 Sb.) a odměně (§ 8 téhož zákona je žádost oprávněného (§ 16 odst. 1 citovaného zákona).